

Члан 192.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе: чл. 211–226, чл. 228–230 и чл. 273. и 278. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 43/94, 28/96, 22/99, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 44/05 и „Службени гласник РС”, бр. 116/07 – др. закон, 88/09 – др. закони, 101/10 – др. закон и 10/15 – др. закон), Уредба о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника („Службени гласник РС”, бр. 102/11, 37/12, 107/12, 119/13 и 15/23) и Уредба о начину остваривања права из здравственог осигурања војних осигураника и чланова њихових породица („Службени лист СРЈ”, број 36/94 и „Службени гласник РС”, број 88/19).

Члан 193.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредбе члана 101. ст. 2. и 3. у делу који се односи на обезбеђивање средстава из буџета Републике Србије, које се примењују од 1. јануара 2027. године.

5592

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о нафти

Проглашава се Закон о нафти, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Трећој седници Другог редовног заседања у 2025. години, 3. децембра 2025. године.

ПР број 152

У Београду, 4. децембра 2025. године

Председник Републике,
Александар Вучић, с.р.

ЗАКОН

о нафти

1. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређује се начин организовања и функционисања тржишта нафте, деривата нафте и других моторних и енергетских горива, права и обавезе учесника на тржишту, пројектовање, изградња, коришћење и заштита енергетских објеката у области нафте, формирање и коришћење оперативних резерви, као и надзор над спровођењем овог закона.

Одредбе овог закона се, у односу на Аутономну покрајину Косово и Метохија, тумаче и примењују у складу са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и Законом о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација („Службени гласник РС”, број 62/06).

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) базно уље је основно уље минералног, синтетичког или биљног порекла које се користи за производњу мазива и у индустријске сврхе;

2) деривати нафте су моторни бензини, авионски бензини, млазна горива, гасна уља, уља за ложење, бродска горива, течни нафтни гас и друго;

3) крајњи корисник је правно лице, предузетник и пољопривредно газдинство које је уписано у регистар пољопривредних газдинстава које користи моторна и енергетска горива за сопствене потребе;

4) моторна горива су моторни бензини, авионски бензини, млазна горива, гасна уља, бродска горива, течни нафтни гас – аутогас, биогорива, компримовани природни гас, утечњени природни гас, водоник и друго, а у складу са прописима којима се дефинишу њихови технички и други захтеви и намена;

5) енергетска горива су гасна уља, уља за ложење, биотечности, течни нафтни гас, компримовани природни гас, утечњени природни гас, водоник и друго, а у складу са прописима којима се дефинишу њихови технички и други захтеви и намена;

6) корисник система за транспорт нафте нафтоводом, односно деривата нафте продуктоводом је енергетски субјект који има лиценцу за трговину нафтом, моторним и енергетским горивима или енергетски субјект који има лиценцу за производњу деривата нафте који има уговорен транспорт нафте нафтоводом или деривата нафте продуктоводом;

7) мала пловила су чамци у складу са прописима којима се уређују унутрашња пловидба и луке;

8) намешавање биогорива је додавање биогорива моторним горивима нафтног порекла у прописаном садржају;

9) намешавање биотечности је додавање биотечности енергетским горивима нафтног порекла у прописаном садржају;

10) нафтни терминал је специјализовани инфраструктурни објект намењен за прихват, претовар, складиштење и дистрибуцију нафте и нафтних деривата;

11) нафтовод је цевовод за транспорт сирове нафте, као и цевовод од отпремне станице, сабирно-отпремне станице или терминала на експлоатационом пољу до рафинерије нафте. Саставни делови нафтовода су: пумпне и чистачке станице, системи катодне заштите, арматуре, мерна опрема, систем за даљински надзор и управљање, телекомуникациона мрежа за потребе система даљинског надзора и друга одговарајућа постројења и уређаји;

12) превозна средства су друмска моторна возила и мала пловила која за погон користе моторна горива;

13) приступ систему за транспорт нафте нафтоводима или деривата нафте продуктоводима је право на коришћење система ради транспорта уговорене количине нафте или деривата нафте у уговорено време под прописаним и јавно објављеним условима на принципу недискриминације;

14) продуктовод је цевовод за транспорт моторних и енергетских горива нафтног порекла. Саставни делови продуктовода су: пумпне станице, арматуре, мерна опрема, системи катодне заштите, телекомуникациона мрежа за потребе система даљинског надзора и друга одговарајућа постројења и уређаји;

15) сопствене потребе су потребе за моторним и енергетским горивима који нису намењени даљој продаји, већ за сопствену потрошњу;

16) транспорт нафте и деривата нафте другим облицима транспорта је транспорт нафте, односно деривата нафте свим облицима транспорта осим нафтоводом, односно продуктоводом;

17) транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима је преузимање, цевоводни транспорт и предаја уговорене количине нафте и деривата нафте под прописаним и јавно објављеним условима на принципу недискриминације;

18) трговина ван станица за снабдевање превозних средстава енергетским горивима и моторним горивима за снабдевање спортских авиона је трговина на мало;

19) трговина горивима за пловила је трговина на велико и обухвата снабдевање моторним горивима бродова и техничких пловила објеката у складу са прописима којима се уређују унутрашња пловидба и луке и прописима о транспорту опасног терета;

20) трговина моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава је трговина на мало;

21) трговина нафтом, моторним и енергетским горивима је трговина на велико и обухвата куповину, односно увоз ради даље продаје, односно извоза или коришћења у пословне сврхе.

Остали изрази који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог закона, имају значење утврђено законом којим се уређује област енергетике.

II. ЕНЕРГЕТСКЕ ДЕЛАТНОСТИ И ОБАВЉАЊЕ ЕНЕРГЕТСКИХ ДЕЛАТНОСТИ

Енергетске делатности

Члан 3.

Енергетске делатности у смислу овог закона су:

- 1) производња деривата нафте;
- 2) транспорт нафте нафтоводима;
- 3) транспорт деривата нафте продуктоводима;
- 4) транспорт нафте, деривата нафте, биогорива и компримованог и утеченог природног гаса другим облицима транспорта;
- 5) складиштење нафте, моторних и енергетских горива;
- 6) трговина нафтом, моторним и енергетским горивима;
- 7) трговина горивима ван станица за снабдевање превозних средстава;

8) пуњење посуда за течни нафтни гас, компримовани и утечени природни гас;

9) трговина моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава;

10) трговина горивима за пловила;

11) намешавање биогорива са горивима нафтног порекла;

12) намешавање биотечности са горивима нафтног порекла.

Енергетске делатности из става 1. тач. 1), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11) и 12) овог члана обављају се у складу са тржишним принципима.

Енергетске делатности из става 1. тач. 2) и 3) овог члана су делатности од општег интереса у складу са посебним законом.

Лиценца за енергетске делатности из става 1. тач. 5) и 6) овог члана се издаје у складу са законом којим је уређена област енергетике.

Услови за обављање енергетских делатности

Члан 4.

Енергетске делатности из члана 3. став 1. овог закона може да обавља правно лице или предузетник који има лиценцу за обављање енергетске делатности, у складу са законом којим се уређује област енергетике (у даљем тексту: енергетски субјект).

Енергетске делатности из члана 3. став 3. овог закона може да обавља друштво капитала чији је једини власник Република Србија, зависно друштво чији је једини власник то друштво капитала, као и правно лице или предузетник коме је Влада поверила обављање те делатности у складу са посебним законом.

Изузетно од става 1. овог члана, за обављање енергетске делатности из члана 3. став 1. тачка 4) овог закона није потребно имати лиценцу за обављање енергетске делатности.

Изузетно од става 1. овог члана, за обављање енергетске делатности из члана 3. став 1. тачка 6) овог закона Управа за резерве енергената и Републичка дирекција за робне резерве не морају имати лиценцу за обављање енергетских делатности.

Енергетски објекти за обављање делатности производње деривата нафте

Члан 5.

Енергетски објекти које енергетски субјект користи за обављање делатности производње деривата нафте не могу се користити за обављање других енергетских делатности.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње деривата нафте дужни су да обезбеде отпремне резервоаре у којима се проверава усаглашеност по квалитету готових производа пре стављања на тржиште.

Енергетски објекти у којима се истовремено обављају енергетске делатности намешавања и трговина на мало

Члан 6.

Енергетски објекти које енергетски субјект користи за обављање делатности намешавања биогорива са горивима нафтног порекла могу истовремено да се користе и за обављање делатности намешавања биотечности са горивима нафтног порекла.

Енергетски објекти, односно резервоари за ГНГ-аутогас, које енергетски субјект користи за обављање делатности трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних

средстава не могу се истовремено користити за обављање делатности пуњења посуда за течни нафтни гас, компримовани и утечени природни гас, као и трговине ван станица за снабдевање превозних средстава.

Енергетски објекти у којима се истовремено обављају енергетске делатности према намени резервоара

Члан 7.

Енергетски субјект који обавља делатности трговине нафтом, моторним и енергетским горивима, складиштења нафте, моторних и енергетских горива, трговине горивима ван станица за снабдевање превозних средстава и пуњење посуда за течни нафтни гас, компримовани и утечени природни гас могу те делатности да обављају на истим енергетским објектима, односно резервоарима уколико су ти резервоари декларисани за исту намену и испуњавају посебне техничке услове за промет.

Раздвајање рачуна

Члан 8.

Енергетски субјект који обавља једну или више енергетских делатности из члана 3. став 1. овог закона чије су цене регулисане или који поред тих енергетских делатности обавља и друге делатности дужан је да у циљу избегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и повреде конкуренције у својим рачуноводственим интерним обрачунама води засебне рачуне за сваку од енергетских делатности чије су цене регулисане и збирно за све друге делатности.

Енергетски субјект из става 1. овог члана дужан је да сачини годишњи биланс стања и биланс успеха за сваку делатност појединачно, у складу са овим законом, као и законом којим се уређује положај привредних друштава и законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Енергетски субјект из става 1. овог члана који има обавезу ревизије годишњих финансијских извештаја у складу са законом, дужан је да обезбеди ревизију годишњих финансијских извештаја која треба да потврди поштовање начела избегавања дискриминације и међусобног субвенционисања. Годишњи финансијски извештаји и извештаји ревизора морају се објавити на интернет страници енергетског субјекта.

Енергетски субјект из става 1. овог члана, дужан је да у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама утврди правила за расподељивање заједничких билансних позиција које ће примењивати при изради рачуноводствених интерних обрачуна по делатностима.

Енергетски субјекти из става 1. овог члана дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података енергетских субјеката и купаца енергената, као и тајност комерцијално осетљивих података и информација о својим активностима, у складу са овим законом и другим прописима.

Сигурност снабдевања

Члан 9.

У циљу обезбеђивања сигурности снабдевања енергијом и енергентима, енергетски субјекти који обављају енергетске делатности из члана 3. став 1. овог закона, дужни су да приоритетно обезбеде довољне количине енергената потребне за живот и рад грађана и пословање привредних субјеката и њихово снабдевање енергентима на сигуран, поуздан и квалитетан начин, уважавајући критеријум економичности испоруке.

Поступци и критеријуми за утврђивање поремећаја у снабдевању, надлежности и одговорности ради отклањања поремећаја у снабдевању, као и поступци за нормализацију снабдевања тржишта Републике Србије у области нафте утврђени су прописима којим се уређује област обавезних резерви нафте, деривата нафте и природног гаса.

III. ТРАНСПОРТ НАФТЕ И ДЕРИВАТА НАФТЕ

Системи за транспорт

Члан 10.

Систем за транспорт нафте нафтоводом се састоји од нафтовода, првог пуњења нафтовода и нафтих терминала за манипулацију и складиштење сирове нафте. Систем за транспорт нафте

нафтоводом на месту пријема је повезан са системом за транспорт нафте нафтоводима других држава и/или са нафтним терминалом произвођача домаће сирове нафте, а на месту предаје са рафинеријама за прераду нафте, нафтним терминалима који нису део система за транспорт и/или системима за транспорт нафте других држава.

Систем за транспорт деривата нафте продуктоводом се састоји од продуктовода, првог пуњења продуктовода и нафтних терминала за манипулацију и складиштење моторних и енергетских горива нафтног порекла. Систем за транспорт деривата нафте продуктоводом на месту пријема је повезан са системом за транспорт деривата нафте продуктоводима других држава, са рафинеријама за прераду нафте и/или нафтним терминалима који нису део система за транспорт, а на месту предаје са нафтним терминалима који нису део система за транспорт и/или системима за транспорт деривата нафте других држава.

Обавезе енергетског субјекта који обавља делатност транспорта

Члан 11.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима управља системом за транспорт нафте нафтоводима и одговоран је за рад, одржавање и развој овог транспортног система, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом нафтоводима на економски оправдан начин.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима управља системом за транспорт деривата нафте продуктоводима и одговоран је за рад, одржавање и развој овог транспортног система његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом продуктоводима на економски оправдан начин.

Енергетски субјекти који обављају делатност транспорта нафте нафтоводом или делатност транспорта деривата нафте продуктоводом (у даљем тексту: енергетски субјект који обавља делатност транспорта) дужни су да у плану развоја који се доноси за период од пет година, укажу на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре транспортног система коју треба изградити или реконструисати у наредних пет година.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта дужан је да у плану инвестиција утврди динамику изградње нових и реконструкцију постојећих транспортних капацитета, изворе средстава и друге услове за развој транспортног система, као и програме и мере за смањење губитака у транспортном систему и одговоран је за остваривање плана инвестиција.

Развој система за транспорт

Члан 12.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта дужан је да поднесе Агенцији за енергетику (у даљем тексту: Агенција) на сагласност план развоја и план инвестиција у складу са Стратегијом развоја енергетике Републике Србије и Програмом остваривања Стратегије, као и другим стратешким актима којима се утврђује развој енергетске инфраструктуре.

План развоја транспортног система доноси се сваке пете године за период од пет година.

Уколико током важјеог периода дође до измена које битно утичу на структуру и/или обим развоја транспортног система, енергетски субјект је дужан да измењени план достави Агенцији на сагласност и пре истека рока из става 2. овог члана.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта израђује план развоја након спроведених консултација са свим заинтересованим странама и узима у обзир планирану производњу и потрошњу сирове нафте и деривата нафте.

План инвестиција који се подноси Агенцији на сагласност сваке године за период од три године садржи инвестиције за које је донета одлука о реализацији и које су у току, инвестиције које ће се реализовати у периоду од наредне три године, као и ефикасне мере ради обезбеђења поузданости система и сигурности снабдевања.

Планом инвестиција указује се на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре транспортног система

коју треба изградити или реконструисати у наредне три године и одређују се рокови за реализацију свих инвестиционих пројеката.

Агенција прати и оцењује реализацију плана инвестиција и у свом годишњем извештају даје процену реализованих инвестиција.

Правила о раду

Члан 13.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта доноси правила о раду система за транспорт нафте нафтоводом, односно правила о раду система за транспорт деривата нафте продуктоводом (у даљем тексту: Правила о раду).

Правила о раду садрже:

- 1) техничке услове за безбедан рад система;
- 2) поступке у случају хаварије и кризних ситуација, односно прекида транспорта;
- 3) правила о приступу систему за транспорт нафте, односно деривата нафте;
- 4) инструмент обезбеђења плаћања и критеријуме за утврђивање износа и периода за који се тражи;
- 5) услове у погледу квалитета нафте, односно деривата нафте који се уговарају за транспорт;
- 6) правила о мерењу са дефинисаном потребном мерном опремом и друге услове транспорта;
- 7) пенале за корисника за недозвољено одступање у квалитету нафте или деривата нафте који се предају за транспорт на месту пријема;
- 8) пенале за енергетског субјекта који обавља делатност транспорта за недозвољено одступање у квалитету нафте или деривата нафте на месту предаје;
- 9) пенале за корисника за недозвољено одступање од уговорене динамике транспорта нафте или деривата нафте;
- 10) пенале за корисника за недозвољено одступање у количинама предате нафте или деривата нафте у односу на уговорене количине;

11) пенале за енергетског субјекта који обавља делатност транспорта за недозвољено одступање у количинама транспортоване нафте или деривата нафте на месту предаје у односу на количину нафте или деривата нафте преузете на месту пријема;

12) модел Уговора о приступу систему за транспорт нафте нафтоводом, односно систему за транспорт деривата нафте продуктоводима;

13) друга питања неопходна за рад система за транспорт нафте нафтоводима и система за транспорт деривата нафте продуктоводима и функционисање тржишта.

На Правила о раду сагласност даје Агенција у складу са законом којим се уређује област енергетике.

Правила о раду објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Енергетски субјект из става 1. овог члана дужан је да Правила о раду објави на својој интернет страници.

Приступ систему за транспорт

Члан 14.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта је дужан да омогући корисницима система за транспорт нафте нафтоводима или система за транспорт деривата нафте продуктоводима приступ систему за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт деривата нафте продуктоводима по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, у складу са одредбама овог закона, као и прописима и Правилима о раду.

Уговор о приступу систему за транспорт

Члан 15.

Приступ систему за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт деривата нафте продуктоводима се уређује уговором о приступу који закључују енергетски субјект који обавља делатност транспорта и корисник система, у складу са Правилима о раду.

Уговор о приступу, поред елемената утврђених законом којим се уређују облигациони односи, садржи: податке о месту пријема и месту предаје, динамичи транспорта, квалитету нафте, односно деривата нафте, као и друге елементе предвиђене Правилима о раду.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта води евиденцију уговора о приступу.

Одбијање приступа систему за транспорт**Члан 16.**

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта, може одбити приступ систему ако нема техничких могућности због:

- 1) недостатка капацитета;
- 2) погонских сметњи или преоптерећености система;
- 3) утврђене сигурности рада система;
- 4) неодољивог квалитета нафте или деривата нафте;
- 5) других услова предвиђених Правилима о раду.

О одбијању приступа систему за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт деривата нафте продуктоводима енергетски субјект који обавља делатност транспорта доноси решење најкасније у року од пет дана од дана подношења захтева за приступ систему.

Решење из става 2. овог члана садржи детаљно образложење разлога за одбијање приступа систему.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.

Одлука Агенције донета по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Транзит нафте и деривата нафте**Члан 17.**

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта дужан је да омогући транзит нафте нафтоводом или транзит деривата нафте продуктоводом на принципу регулисаног приступа, недискриминације и јавности уз поштовање закључених међународних конвенција или уговора.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта може одбити приступ систему по захтеву за транзит нафте нафтоводима или транзит деривата нафте продуктоводом ако постоје техничко-технолошка ограничења, ако су капацитети нафтовода или продуктовода попуњени, ако квалитет нафте или деривата нафте није одговарајући или због преузетих уговорних обавеза и потрошње нафте или деривата нафте од стране купаца на територији Републике Србије.

За одбијање захтева за транзит нафте нафтоводом примењује се поступак из члана 16. овог закона.

Тајност података**Члан 18.**

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта, дужан је да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и корисника система, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

IV. ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ИЗГРАДЊА, КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА**Изградња енергетских објеката****Члан 19.**

Објекти за производњу деривата нафте, системи за транспорт нафте нафтоводима и системи за транспорт деривата нафте продуктоводима и објекти за складиштење нафте и деривата нафте се граде у складу са законом којим се уређују услови и начин уређења простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградња објеката, законом којим је уређена област енергетике, техничким и другим прописима.

Пројектовање система за транспорт**Члан 20.**

Нафтоводи и продуктоводи се пројектују и граде у коридору утврђеном планским документима на траси за коју се утврди да се у погледу природних и радом створених услова обезбеђује безбедност нафтовода и продуктовода и сигурност живота и здравља људи, животне средине и материјалних добара.

Обавезе и овлашћења у вези са заштитом система**Члан 21.**

Енергетски субјект односно друго правно лице дужно је да усклади начин мерења количина нафте и деривата нафте, обележи

трасу нафтовода и продуктовода, обезбеди заштиту од корозије, спроводи заваривање нафтовода и продуктовода и испитивање заварених спојева, опреми нафтоводе и продуктоводе системом за даљински надзор и управљање и системом веза у циљу остваривања безбедног и несметаног преноса информација које се односе на коришћење и одржавање нафтовода и продуктовода, електричну опрему и инсталације у зонама опасности изведе у противпожарној и противексплозивној заштити, испитује нафтоводе и продуктоводе током изградње а пре пуштања у рад, пусти у рад нафтовод и продуктовод, прегледа и одржава сигурносне уређаје, контролише и одржава нафтовод и продуктовод и води евиденцију о извршеној контроли и одржавању.

Енергетски субјект који обавља енергетске делатности из члана 3. став 1. тач. 2) и 3) овог закона дужан је да обезбеди заштиту нафтовода и продуктовода и његових припадајућих надземних уређаја, постројења и објеката од неовлашћене употребе или оштећења.

Министар надлежан за послове енергетике прописује услове и начин за:

- 1) избор трасе нафтовода и продуктовода, локацију и начин изградње објеката који су саставни делови нафтовода и продуктовода;
- 2) избор материјала, опреме и уређаја, радне параметре нафтовода и продуктовода и заваривање нафтовода и продуктовода и испитивање заварених спојева;
- 3) начин мерења количина нафте и деривата нафте;
- 4) регулацију притиска и мере сигурности од прекорачења дозвољеног радног притиска;
- 5) обележавање трасе нафтовода и продуктовода;
- 6) заштитни појас нафтовода и продуктовода, насељених зграда, објеката и инфраструктурних објеката у заштитном појасу нафтовода и продуктовода и радни појас;
- 7) зоне опасности и услове пројектовања, уградње и одржавања електричне опреме и инсталације у зонама опасности;
- 8) даљински надзор и управљање;
- 9) испитивање нафтовода и продуктовода у току изградње, а пре њиховог пуштања у рад;
- 10) коришћење и руковање нафтоводима и продуктоводима и њихово одржавање у току рада, ремонта и ванредних догађаја;
- 11) заштиту од корозије нафтовода и продуктовода;
- 12) откривање пропуштања нафтовода и продуктовода;
- 13) преглед и одржавање сигурносних уређаја;
- 14) поступање са деловима нафтовода и продуктовода који се више неће користити;
- 15) заштите нафтовода и продуктовода, односно његових припадајућих надземних уређаја, постројења и објеката од неовлашћене употребе или оштећења;
- 16) начин контроле и одржавања нафтовода и продуктовода и вођење евиденције о извршеној контроли и одржавању.

Пуштање у рад система за транспорт**Члан 22.**

Системи за транспорт нафте нафтоводом и системи за транспорт нафте продуктоводом или њихови делови који су привремено искључени из употребе, као и нови или реконструисани системи који нису пуштени у рад могу се пустити у рад, након поново извршеног испитивања, у складу са подзаконским актом из члана 21. овог закона.

Искључењем из става 1. овог члана не сматра се искључење које је у функцији одржавања система за транспорт нафте нафтоводом, односно система за транспорт нафте продуктоводом.

Заштита енергетских објеката**Члан 23.**

Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности из члана 3. став 1. овог закона, дужни су да користе и одржавају енергетске објекте у складу са техничким и другим прописима који се односе на делатност коју обављају, као и условима заштите од пожара и експлозија, заштите животне средине утврђеним законом и другим прописима.

Интерни акти енергетског субјекта који обавља делатност транспорта**Члан 24.**

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта дужан је да у својим актима утврди функционалне захтеве, поступак и начин руковања нафтоводима, односно продуктоводима према препоруци произвођача опреме, као и поступак и периодично одржавање система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима, у складу са законом, Правилним о раду, техничким и другим прописима.

На субјекте који користе сабирно-отпремне и складишне системе нафте на експлоатационим пољима, примењују се одредбе закона којим се уређује рударство, када се ради о објектима из овог става.

Ознаке на системима за транспорт**Члан 25.**

Енергетски субјект који обавља енергетске делатности из члана 3. став 1. тач. 2) и 3) овог закона дужан је да постављене ознаке на траси нафтовода и продуктовода одржава и да ознаке које су оштећене или које недостају, доведе у што краћем року у првобитно стање, односно да их без одлагања замени.

Чување документације**Члан 26.**

Енергетски субјект који обавља енергетске делатности из члана 3. став 1. тач. 2) и 3) овог закона дужан је да трајно чува целокупну документацију о пројектовању, изградњи, испитивању, пуштању у рад, коришћењу, одржавању и мерама заштите нафтовода и продуктовода.

Право преласка и надокнада штете**Члан 27.**

Енергетски субјект који обавља енергетске делатности из члана 3. став 1. овог закона и који користи и одржава енергетске објекте има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објекта, уређаја, постројења или опреме, као и извођења других радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови само док ти радови трају.

Власник непокретности је дужан да омогући приступ енергетским објектима из става 1. овог члана и да трпи и не омета извршење радова из става 1. овог члана.

Енергетски субјект из става 1. овог члана је дужан да надокнади штету коју нанесе власнику непокретности у току извођења радова, чију висину утврђују споразумно.

У случају да власник непокретности и енергетски субјект не постигну споразум у смислу става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Забране, ограничења, дужности и услови изградње и коришћења**Члан 28.**

Забрањена је изградња објеката који нису у функцији обављања енергетских делатности из члана 3. овог закона, као и извођење других радова испод, изнад или поред нафтовода и продуктовода, супротно закону, као и техничким и другим прописима.

Забрањено је засађивање дрвећа и другог растлија на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од нафтовода и продуктовода.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта, дужан је да о свом трошку редовно уклања дрвеће или гране и друго растлије које угрожава рад нафтовода и продуктовода.

Власници и носιοци других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред нафтовода и продуктовода не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад нафтовода и продуктовода без претходно издајих позитивних услова енергетског субјекта који је власник, односно корисник нафтовода и продуктовода.

Услове из става 4. овог члана издаје енергетски субјект на захтев власника или носιοца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред нафтовода и продуктовода, у поступку обједињене процедуре, у складу са прописима којима се уређује област планирања и изградње и садржи техничке услове у складу са законом, техничким и другим прописима.

Извођење радова у заштитном појасу**Члан 29.**

У заштитном појасу нафтовода и продуктовода не смеју се изводити радови који нису уређени прописима којима се уређује област планирања и изградње и друге активности, изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m, без писменог одобрења енергетског субјекта који обавља делатност транспорта.

Правна лица, предузетници и физичка лица су дужна да за радове из става 1. овог члана прибаве писано одобрење енергетског субјекта који обавља делатност транспорта.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта издаје одобрење са условима за извођење радова у заштитном појасу нафтовода, односно продуктовода, уколико утврди да у заштитном појасу нафтовода, односно продуктовода постоје техничке могућности за извођење радова и других активности из става 1. овог члана.

Правно лице, предузетник или физичко лице коме је издато одобрење из става 1. овог члана мора приликом извођења радова, односно других активности у заштитном појасу нафтовода, односно продуктовода спроводити мере заштите према упутству енергетског субјекта који обавља делатност транспорта.

Контролу над спровођењем мера из ст. 2. и 3. овог члана врши овлашћено лице енергетског субјекта који је издао одобрење.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта дужан је да у зонама опасности предузима мере заштите од пожара и експлозије, у складу са законом, техничким и другим прописима.

Измештање енергетског објекта**Члан 30.**

Надлежни орган може наложити измештање енергетског објекта само у случају изградње објекта саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, објекта за потребе одбране земље, водопривредних објеката и објекта за заштиту од елементарних непогода и других објеката који се у смислу закона којим се уређује експропријација сматрају објектима од општег интереса, а који се, због природних или других карактеристика, не могу градити на другој локацији, као и у случају изградње објекта и извођења радова на експлоатацији минералних сировина.

У случају из става 1. овог члана трошкове измештања енергетског објекта, подразумевајући и трошкове градње, односно постављања тог енергетског објекта на другој локацији, сноси инвеститор објекта због чије изградње се измешта енергетски објекат.

Међусобна права и обавезе између инвеститора објекта због чије се изградње измешта енергетски објекат и енергетског субјекта који је власник, односно корисник енергетског објекта који се измешта дефинишу се уговором.

Својина система за транспорт нафте нафтоводима и система за транспорт деривата нафте продуктоводима**Члан 31.**

Системи за транспорт нафте нафтоводима и системи за транспорт деривата нафте продуктоводима могу, у складу са законом, бити у јавној својини и у својини привредног друштва које обавља делатност транспорта, кога је основала Република Србија за обављање делатности транспорта нафте нафтоводима, односно транспорта деривата нафте продуктоводима.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта, стиче својину на објектима система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима, које изгради својим средствима, прибави правним послом, оснивањем, односно повећањем основног капитала.

У случају престанка енергетског субјекта који обавља делатност транспорта, чији је оснивач Република Србија систем за транспорт нафте нафтоводима, односно систем за транспорт деривата нафте продуктоводима постаје својина Републике Србије.

Изузетно од става 3. овог члана када је правни наследник енергетског субјекта који обавља делатност транспорта који престаје са радом друго правно лице чији је оснивач Република Србија, које по одредбама овог закона може имати својину на систему за транспорт нафте и систему за транспорт деривата нафте, то правно лице стиче својину на тим системима.

Систем за транспорт нафте продуктоводом и систем за транспорт деривата нафте продуктоводом из става 1. овог члана не могу се отуђити из јавне својине, нити из својине енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нити могу бити предмет оптерећења или принудног извршења.

Нафтоводи и продуктоводи из става 1. овог члана морају бити уписани у катастар водова, односно инфраструктуре или код другог надлежног органа у складу са посебним законом.

V. САГЛАСНОСТ ЗА СКЛАДИШТЕЊЕ И СНАБДЕВАЊЕ ЗА СОПСТВЕНЕ ПОТРЕБЕ

Издавање Сагласности за складиштење и снабдевање за сопствене потребе

Члан 32.

За складиштење моторних и енергетских горива за сопствене потребе капацитета преко 5 t на једној локацији и за снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање превозних средстава привредних субјеката, предузетника и задруга, за које се не издаје лиценца, прибавља се сагласност коју министарство надлежно за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство) издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева (у даљем тексту: Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе).

Министарство води регистар издатих и одузетих сагласности.

Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе се издаје ако су испуњени следећи услови:

- 1) да је подносилац захтева регистрован за обављање делатности;
- 2) да над подносиоцем захтева није покренут поступак стечаја или ликвидације, односно принудне ликвидације;
- 3) да подносилац захтева поседује доказ о правном основу за коришћење објекта у којем се обавља складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе;
- 4) да објекти за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе имају употребну дозволу или решење о озакоњењу објекта са извештајем комисије за технички преглед којим се утврђује да је објекат погодан за употребу;
- 5) да објекти за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе испуњавају услове и захтеве утврђене техничким прописима, прописима о заштити од пожара и експлозија и прописима о заштити животне средине;
- 6) да се објекти за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе не користе за обављање енергетских делатности за које се издаје лиценца.

Доказ о испуњености услова из става 3. овог члана прилаже се уз захтев за издавање Сагласности за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе.

Доказ о испуњености услова из става 3. овог члана да објекти за складиштење и сопствене станице за снабдевање испуњавају услове и захтеве утврђене техничким прописима, прописима о заштити од пожара и експлозија и прописима о заштити животне средине је записник о инспекцијском надзору надлежног инспектора у коме је констатовано да нису утврђене незаконитости.

Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе се издаје са роком важења од десет година.

Укидање Сагласности за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе

Члан 33.

Привредни субјекти, предузетници и задруге којима је издата Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе могу за време важења Сагласности за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе поднети захтев за њено укидање.

Привредни субјекти, предузетници и задруге којима је издата Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене

потребе дужни су да поднесу захтев за измену решења којим је издата сагласност, у случају промена у вези са енергетским објектима на којима се обавља складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе, као и наступања других околности које се односе на испуњење услова на основу којих се издаје сагласност.

У случају да привредни субјекти, предузетници и задруге којима је издата Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе не поднесу захтев за измену решења из разлога наведених у ставу 2. овог члана Министарство покреће поступак измене решења по службеној дужности.

Против решења из члана 32. став 1. овог закона може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана пријема решења.

Решење Владе је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министарство ближе прописује садржину захтева и документа која се прилажу уз захтев за издавање Сагласности за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе и садржину захтева и документа која се прилажу уз захтев за спровођење инспекцијског надзора надлежног инспектора из члана 32. став 5. овог закона.

Одузимање Сагласности за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе

Члан 34.

Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе привремено се одузима ако имацац ове сагласности не одржава у исправном и безбедном стању објекте за складиштење и сопствене станице за снабдевање сопствених превозних средстава у складу са техничким прописима и ако се не придржава других прописаних услова.

О привременом одузимању Сагласности за складиштење и снабдевање за сопствене потребе Министарство доноси решење и одређује рок за отклањање недостатка због којих се привремено одузима Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе који не може бити краћи од 30 дана нити дужи од 90 дана.

Решење о привременом одузимању Сагласности за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе због неиспуњавања услова из члана 32. став 3. овог закона Министарство доноси на предлог надлежног инспектора.

Ако је лице из става 1. овог члана у року утврђеном решењем из става 2. овог члана отклонило недостатке због којих је Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе привремено одузета, решење о привременом одузимању Сагласности за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе се укида, а ако их није отклонило, Министарство доноси решење којим се Сагласност за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе трајно одузима.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана достављања решења.

VI. СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА У ВЕЗИ СА САГЛАСНОШЋУ ЗА СКЛАДИШТЕЊЕ И/ИЛИ СНАБДЕВАЊЕ ЗА СОПСТВЕНЕ ПОТРЕБЕ

Поступање Министарства

Члан 35.

Током спровођења поступка у вези са Сагласношћу за складиштење и/или снабдевање за сопствене потребе, Министарство врши проверу испуњености следећих услова:

- 1) надлежност за поступање по захтеву;
- 2) да ли је подносилац захтева лице које, у складу са овим законом, може бити подносилац захтева;
- 3) да ли захтев садржи све прописане податке;
- 4) да ли је уз захтев приложена сва документација прописана овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона;
- 5) да ли је уз захтев приложен доказ о уплати прописане таксе;
- 6) да ли су испуњени услови прописани овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона за усвајање захтева.

Податке из службених евиденција, који су неопходни за спровођење поступка из става 1. овог члана, Министарство обезбеђује преко сервисне магистралне органа у складу са прописима који уређују електронску управу, без плаћања таксе.

Подаци прибављени на начин из става 2. овог члана сматрају се поузданим и имају исту доказну снагу као оверени изводи из тих евиденција.

Органи државне управе, посебне организације и имаоци јавних овлашћења дужни су да Министарству, у року од три дана од дана подношења захтева, доставе све податке о којима воде службене евиденције које су од значаја за спровођење поступка из става 1. овог члана.

Поступак из става 1. овог члана спроводи се у поступку непосредног одлучивања у смислу закона којим је уређен општи управни поступак.

Поступање по захтеву

Члан 36.

По захтеву за издавање, односно измену управног акта, Министарство у роковима прописаним овим законом доноси решење у форми електронског документа.

Захтев се сматра неуредним ако има недостатке које Министарство спречавају да по њему поступа, ако није разумљив или потпуан.

Ако Министарство утврди да је захтев неуредан, решењем одбацује захтев у коме таксативно наводи све недостатке, односно разлоге за одбацивање, након чијег ће отклањања моћи да поступи у складу са захтевом.

Ако подносилац захтева у року од 30 дана од дана објављивања решења из става 3. овог члана, поднесе нови захтев и поступи у складу са решењем из става 3. овог члана, сматра се да је одбачен захтев из става 3. овог члана од почетка био уредан.

Ако подносилац захтева у року од 30 дана од дана објављивања решења из става 3. овог члана, поднесе нови захтев са позивањем на број решења којим је ранији захтев одбачен и отклони све утврђене недостатке, не доставља поново документацију која није имала недостатке.

Начин доставе

Члан 37.

Подносици и документа достављају се електронским путем, у складу са законом којим се уређује електронска управа.

Изузетно од става 1. овог члана, жалбу и друге правне лекове, доказе који се уз њих прилажу, као и документа и поднеске који садрже тајне податке и који су означени степеном тајности у складу са прописима којима се уређује тајност података, странка доставља у форми папирног документа.

Министарство ближе уређује начин размене докумената и поднесака из става 1. овог члана.

Форма докумената који се достављају

Члан 38.

Документи који се достављају електронским путем у складу са чланом 37. овог закона, достављају се у форми електронског документа састављеног у складу са законом који уређује електронски документ.

Изузетно од става 1. овог члана, ако плаћање таксе није извршено електронским путем, доказ о плаћању таксе може се доставити и у електронском формату, који није потписан квалификованим електронским потписом.

Достављање решења

Члан 39.

Решење Министарства доставља се подносиоцу захтева у форми електронског документа, преко јединственог електронског сандучића, у складу са законом којим се уређује електронска управа, ако се достава врши преко портала е-управа.

Изузетно од става 1. овог члана, лицу које нема јединствени електронски сандучић, решење се доставља у форми одштампаног примерка електронског документа, овереног у складу са законом који уређује електронско пословање, препорученом пошиљком преко поштанског оператора.

Даном експедовања решења у складу са ст. 1. и 2. овог члана, Министарство решење објављује на својој интернет страници.

Ако достава препорученом пошиљком из става 2. овог члана није могла да буде извршена јер је странка у моменту доставе била недоступна на назначеној адреси, достављач о томе сачињава белешку и оставља обавештење странци на месту на коме је писмено

требало да буде уручено, у коме назначава лично име примаоца, податке којим се писмено идентификује, као и датум када је обавештење остављено, са позивом странци да на тачно одређеној адреси достављача, односно поштанског оператора преузме пошиљку, у року од 15 дана од дана покушаја доставе.

Обавештење странци из става 4. овог члана садржи и информацију о дану објављивања решења на интернет страници Министарства, правну поуку странци да ће се у случају не предузимања пошиљке у остављеном року решење сматрати достављеним истеком рока од 30 дана од објављивања решења на интернет страници Министарства.

У случају из става 4. овог члана, ако у остављеном року странка не подигне пошиљку, достављач ће је вратити заједно са белешком о разлозима неуручења.

Достава странци ће се сматрати извршеном:

1) даном доставе електронског документа на начин прописан ставом 1. односно ставом 2. овог члана;

2) истеком рока од 30 дана од дана оглашавања решења на интернет страници Министарства ако достава није извршена у складу са ст. 1, 2. и 4. овог члана.

Ако је адреса пребивалишта, односно боравишта, односно седништа странке непозната, достава тој странци сматраће се извршеном на дан истека рока од 30 дана од дана објављивања решења на интернет страници Министарства.

Министарство ће на захтев странке, у својим просторијама, тој странци издати копију решења без одлагања, с тим што то уручење нема дејство на рачунање рокова у вези са доставом.

Потврда доставе

Члан 40.

Када се решење доставља електронским путем, уредна достава се доказује електронском потврдом о пријему документа (повратница).

Електронска огласна табла надлежног органа

Члан 41.

Министарство је дужно да на својој интернет страници успостави и одржава огласну таблу, која служи за потребе јавног саопштавања, односно објављивања решења из члана 39. овог закона, као и других аката које донесе надлежни орган.

Сходна примена прописа

Члан 42.

На питања која се односе на поступке у вези са сагласношћу за складиштење и снабдевање за сопствене потребе, а која овим законом нису посебно уређена, примењује се закон којим се уређује општи управни поступак.

VII. ЦЕНЕ

Цене горива и услуга

Члан 43.

Цене моторних и енергетских горива и услуга које пружају енергетски субјекти у обављању енергетских делатности из члана 3. став 1. овог закона уређене су законом којим се уређује област енергетике.

Цене горива у случају поремећаја у снабдевању

Члан 44.

Влада прописује начин утврђивања највиших цена основних деривата нафте без фискалних дажбина у случају спречавања поремећаја на тржишту нафте и деривата нафте или отклањања штетних последица поремећаја на тржишту нафте и деривата нафте.

VIII. ИЗВЕШТАВАЊЕ

Достављање података

Члан 45.

Енергетски субјекти и друга правна лица и предузетници којима су прописана права и обавезе у складу са овим законом,

дужни су да на захтев Министарства доставе све податке неопходне за обављање послова из делокруга рада Министарства.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, моторним и енергетским горивима и трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава дужни су Министарству достављати:

- 1) податке о набавци и продаји нафте, моторних и енергетских горива који се односе на врсту, количину, порекло, цену и квалитет;
 - 2) податке о производњи сирове нафте и просечној цени производње сирове нафте;
 - 3) друге податке.
- Подаци о ценама достављају се са и без акциза, накнада и пореза.

Министарство ближе прописује рокове, садржај и начин достављања података из става 1. овог члана.

Достављање података о плановима развоја и прекидима рада постројења

Члан 46.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње деривата нафте, намешавања биогорива и/или биотечности са горивима нафтног порекла и складиштења нафте, моторних и енергетских горива дужни су Министарству достављати:

- 1) петогодишње планове развоја и инвестиција;
 - 2) податке о планираним или започетим инвестицијама и ремонтима;
 - 3) податке о прекидима рада постројења.
- Министарство ће ближе прописати рокове, садржај и начин достављања података из става 1. овог члана.

IX. СТАВЉАЊЕ НА ТРЖИШТЕ

Услови за промет горива

Члан 47.

Деривати нафте, компримовани природни гас, утечњени природни гас и водоник који се стављају на тржиште морају испуњавати услове утврђене прописима о квалитету течних горива нафтног порекла, квалитету течног нафтног гаса, компримованог природног гаса, утечњеног природног гаса и водоника, прописима о заштити животне средине, техничким и другим прописима који се односе на промет горива из овог става.

Деривати нафте и база уља који се стављају на тржиште морају бити обележени (маркирани).

Влада ближе уређује услове, начин и поступак обележавања (маркирања) деривата нафте и базних уља из става 2. овог члана.

У случају када је угрожена сигурност снабдевања због недовољне понуде на тржишту енергената или наступања других ванредних околности, Влада може одобрити измену граничних вредности одређених карактеристика квалитета деривата нафте који се могу ставити на тржиште Републике Србије за период од највише шест месеци.

Мере из става 4. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају последнице настале услед тих околности.

Мониторинг квалитета

Члан 48.

Министарство врши мониторинг квалитета деривата нафте и биогорива.

Влада ближе уређује услове, начин и поступак мониторинга квалитета деривата нафте и биогорива.

X. ОПЕРАТИВНЕ РЕЗЕРВЕ

Обезбеђивање оперативних резерви

Члан 49.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, моторним и енергетским горивима, осим оних који обављају само трговину компримованим природним гасом и/или утечњеним природним гасом и/или водоником, дужни су да обезбеде оперативне резерве деривата нафте,

које су једнаке десетодневној просечној количини моторних бензина и гасних уља из члана 50. став 1. овог закона, односно петнаестодневној просечној количини млазног горива из члана 50. став 1. овог закона, које су ставили на тржиште Републике Србије у претходној години из сопствене производње и увоза.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње електричне енергије и/или комбиноване производње електричне и/или топлотне енергије дужни су да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање 21 дан њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Оперативне резерве угља из става 2. овог члана, морају да се налазе на депонијама угља које обезбеђује и којима управља енергетски субјект из става 2. овог члана.

У зависности од годишњих хидролошких услова, највише до 10% оперативних резерви из ст. 2. и 3. овог члана, може да се формира и одржава у акумулацијама којима управља енергетски субјект из става 2. овог члана.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње топлотне енергије из деривата нафте и/или угља за снабдевање тарифних купаца топлотном енергијом дужни су да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање 15 дана њихове просечне производње топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње топлотне енергије из природног гаса за снабдевање тарифних купаца топлотне енергије дужни су да обезбеде могућност супституције природног гаса другим енергентима у количини која ће омогућити најмање 15 дана њихове просечне производње топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Формирање и одржавање оперативних резерви

Члан 50.

Оперативне резерве деривата нафте из члана 49. став 1. овог закона могу се формирати и одржавати у моторним бензинима, млазним горивима и гасним уљима која се користе као моторна горива и опцијским уговорима за наведене деривате уколико је дериват нафте који је предмет опцијског уговора ускладиштен на територији Републике Србије.

Оперативне резерве деривата нафте из члана 49. ст. 2, 5. и 6. овог закона могу се формирати и одржавати у сировој нафти, дериватима нафте који се користе као енергетска горива и опцијским уговорима уколико је дериват нафте који је предмет опцијског уговора ускладиштен на територији Републике Србије. Најмање једна трећина обавезе чувања ових резерви треба да буде у готовим производима.

Влада ближе прописује услове и начин постепеног обезбеђења, коришћења и обнављања оперативних резерви деривата нафте, угља и других енергената, рокове, садржај и начин извештавања о оперативним резервама деривата нафте, угља и других енергената.

Оперативне резерве деривата нафте, угља и других енергената користе се у случају краткотрајних поремећаја на тржишту и других непредвиђених ситуација због којих је угрожена сигурност рада, односно снабдевања енергијом и енергентима појединих делова енергетског система или енергетског система у целини, као и снабдевања енергетских субјеката који формирају оперативне резерве у складу са актом из става 3. овог члана.

Изузетно од става 1. овог члана, у периодима припреме и трајања ремонта рафинеријских капацитета, као и 15 дана након завршетка ремонта, оперативне резерве из става члана 49. став 1. овог члана могу се одржавати у сировој нафти, најдуже три месеца годишње.

XI. НАДЗОР

Надзор над спровођењем закона

Члан 51.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши и министарство надлежно за послове трговине, министарство надлежно за послове заштите од пожара и експлозија, министарство надлежно за послове

финансија, министарство надлежно за послове саобраћаја, као и министарство надлежно за послове заштите животне средине, у складу са посебним законом.

Инспекцијски надзор

Члан 52.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко инспектора опреме под притиском и енергетског инспектора.

Аутономној покрајини поверава се вршење инспекцијског надзора из става 1. овог члана на територији аутономне покрајине.

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона, које се односе на маркирање, мониторинг и квалитет моторних и енергетских горива, врши министарство надлежно за послове трговине преко тржишних инспектора у складу са овим законом, као и законом којим се уређује трговина и законом којим се уређује заштита потрошача.

На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона и подзаконских прописа којима се уређује инспекцијски надзор.

Инспектор опреме под притиском

Члан 53.

Инспектор опреме под притиском врши инспекцијски надзор над нафтоводима и продуктоводима, као и над опремом под притиском која се користи за обављање других енергетских делатности у смислу овог закона и за складиштење и снабдевање за сопствене потребе, у складу са овлашћењима утврђеним овим законом.

Права и дужности инспектора опреме под притиском у области нафтовода и продуктовода

Члан 54.

Инспектор опреме под притиском у вршењу инспекцијског надзора има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је прибављена енергетска дозвола у складу са законом којим се уређује област енергетике за нафтоводе и продуктоводе;
- 2) да ли је прибављено одобрење надлежног органа у складу са прописима којима се уређује изградња објеката;
- 3) да ли је израђена техничка документација за уградњу и постављање нафтовода и продуктовода;
- 4) да ли је извршено на прописан начин испитивање нафтовода и продуктовода на чврстоћу и непропусност и да ли постоје записници и дијаграми или друга акта о спроведеним испитивањима;
- 5) да ли постоје сертификати, извештаји и друга акта која се односе на цеви, арматуру и опрему која је уграђена у нафтовод и продуктовод, заваривачке радове на нафтоводу и продуктоводу и заштиту нафтовода и продуктовода од корозије;
- 6) да ли постоје прописана акта о првом пуњењу и пуштању у рад нафтовода и продуктовода, као и акта о одржавању нафтовода и продуктовода;
- 7) да ли је траса нафтовода и продуктовода обележена на прописан начин;
- 8) да ли је опрема на нафтоводу и продуктоводу ограђена и заштићена на прописан начин;
- 9) да ли је прибављена лиценца за обављање енергетских делатности: транспорта нафте нафтоводима и транспорта деривата нафте продуктоводима;
- 10) да ли се у заштитном појасу нафтовода и продуктовода обављају радови и друге активности и да ли за обављање тих радова и активности постоји писмено одобрење енергетског субјекта који обавља делатност транспорта.

Права и дужности инспектора опреме под притиском која се користи за обављање осталих енергетских делатности и складиштење и снабдевање за сопствене потребе

Члан 55.

Инспектор опреме под притиском у вршењу инспекцијског надзора има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је прибављена енергетска дозвола за енергетске објекте за производњу деривата нафте и за складиштење деривата

нафте, биогорива, компримованог природног гаса и утечјеног природног гаса укупног резервоарског простора већег од 250 m³ који имају опрему под притиском;

2) да ли је прибављено одобрење надлежног органа у складу са прописима којима се уређује изградња објекта за енергетске и друге објекте који имају опрему под притиском;

3) да ли је израђена техничка документација за уградњу и постављање опреме под притиском;

4) да ли се уградња, односно стављање у употребу опреме под притиском врши у складу са законом, техничким и другим прописима;

5) да ли опрема под притиском која се користи у обављању енергетске делатности у смислу овог закона и за складиштење и снабдевање за сопствене потребе испуњава прописане услове за обављање тих делатности;

6) да ли се прегледи и испитивања опреме под притиском током века употребе врше у складу са законом, техничким и другим прописима;

7) да ли је прибављена лиценца за обављање енергетских делатности: производње деривата нафте и пуњење посуда за течни нафтни гас, компримовани и утечјени природни гас;

8) да ли је прибављена сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе у случају када се опрема под притиском користи за складиштење и снабдевање за сопствене потребе.

Инспектор опреме под притиском врши и друге послове утврђене прописом донетим на основу закона.

Овлашћења инспектора опреме под притиском

Члан 56.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор опреме под притиском је овлашћен да:

- 1) наложи да се утврђене незаконитости отклоне у року који одреди;
- 2) наложи да се спроведе ванредни преглед опреме под притиском;
- 3) донесе решење и изрекне управну меру ако надзиран субјект не отклони незаконитост у остављеном року, осим када због неопходности предузимања хитних мера решење доноси без одлагања;
- 4) забрани уградњу опреме под притиском ако у одређеном року нису отклоњене утврђене незаконитости;
- 5) забрани употребу нафтовода, продуктовода или опреме под притиском ако:
 - (1) до истека рока утврђеног решењем за отклањање незаконитости нису отклоњене утврђене незаконитости,
 - (2) рад, односно употреба система за транспорт нафте нафтоводом, система за транспорт деривата нафте продуктоводом или опреме под притиском доводи у опасност живот и здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, материјална добра или безбедност,
 - (3) се енергетском субјекту, који користи опрему под притиском у обављању енергетске делатности, одузме лиценца или сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе због неиспуњавања прописаних услова или не поседује лиценцу за обављање енергетске делатности, односно објекат са опремом под притиском на којем се обавља енергетска делатност није уписан у лиценцу за обављање енергетске делатности у смислу овог закона или не поседује сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе;
- 6) обустави радове у заштитном појасу нафтовода и продуктовода ако се исти не обављају у складу са важећим прописима и писменим одобрењем енергетског субјекта, као и да обавести надлежну инспекцију у случају када се у заштитном појасу нафтовода или продуктовода граде или су изграђени објекти супротно закону којим се уређује просторно планирање и изградња објеката;
- 7) надлежном правосудном органу поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно предузме и друге радње и мере на које је законом или другим прописом овлашћен;
- 8) обавести надлежну инспекцију у случају када нафтовод, продуктовод или објекат са опремом под притиском немају прописано одобрење (дозволу, сагласност) надлежног органа у складу са прописима којима се уређује просторно планирање и изградња објеката.

Енергетски субјект, друго правно лице, предузетник или физичко лице, односно одговорно лице у правном лицу, коме је решењем инспектора наложено отклањање незаконитости дужан је да незаконитости отклони у наложеном року и да у писаној форми обавести инспектора опреме под притиском о отклањању незаконитости у року који је одређен решењем.

Енергетски инспектор

Члан 57.

Енергетски инспектор врши инспекцијски надзор над објектима за складиштење деривата нафте који нису опрема под притиском, као и надзор над спровођењем прописа о формирању оперативних резерви, у складу са овлашћењима утврђеним овим законом.

Права и дужности енергетског инспектора

Члан 58.

Енергетски инспектор у вршењу инспекцијског надзора има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је прибављена енергетска дозвола за енергетске објекте за складиштење нафте, деривата нафте, биогорива, компримовааног природног гаса и утечиеног природног гаса укупног резервоарског простора већег од 250 m³, а који нису опрема под притиском;
- 2) да ли се оперативне резерве чувају у складу са прописима;
- 3) да ли је прибављена лиценца за обављање енергетских делатности из члана 3. тачка 5) овог закона;
- 4) да ли је прибављена сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе у случају када се за складиштење и снабдевање за сопствене потребе не користе опрема под притиском.

Овлашћења енергетског инспектора

Члан 59.

У вршењу инспекцијског надзора енергетски инспектор је овлашћен да:

- 1) наложи да се утврђене незаконитости отклоне у року који одреди;
- 2) донесе решење и изрекне управну меру ако надзирани субјекат не отклони незаконитост у остављеном року, осим када због неопходности предузимања хитних мера решење доноси без одлагања;
- 3) забрани употребу објекта за складиштење нафте, моторних и енергетских горива ако:
 - (1) до истека рока утврђеног решењем за отклањање незаконитости нису отклоњене утврђене незаконитости;
 - (2) се енергетском субјекту одузме лиценца за обављање енергетске делатности из члана 3. тачка 5) овог закона или сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе због неиспуњавања прописаних услова или не поседује лиценцу за обављање енергетске делатности из члана 3. тачка 5) овог закона, односно објекат на којем се обавља енергетска делатност није уписан у лиценцу за обављање енергетске делатности или не поседује сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе;
- 4) надлежном правосудном органу поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно предузме и друге радње и мере на које је законом или другим прописом овлашћен.

Енергетски субјект, друго правно лице, предузетник или физичко лице, односно одговорно лице у правном лицу, коме је решењем инспектора наложено отклањање незаконитости дужан је да незаконитости отклони у наложеном року и да у писаној форми обавести енергетског инспектора о отклањању незаконитости у року који је одређен решењем.

Енергетски инспектор врши и друге послове утврђене прописом допетим на основу закона.

Тржишни инспектор

Члан 60.

Тржишни инспектор врши инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа о обележавању (маркирању), мониторингу, коришћењу и квалитету моторних и енергетских горива.

Права и дужности тржишног инспектора

Члан 61.

У вршењу инспекцијског надзора тржишни инспектор има право и дужност да:

- 1) проверава да ли је прибављена лиценца за обављање енергетских делатности из члана 3. став 1. тач. 6), 7), 9), 10), 11) и 12) овог закона;
 - 2) проверава да ли енергетски објекти за обављање делатности из члана 3. став 1. тач. 6), 7), 9), 10), 11) и 12) овог закона испуњавају прописане минимално-техничке услове у погледу простора, опреме, уређаја и спољашњих одлика простора;
 - 3) узима узорке деривата нафте са енергетских објекта за производњу, складиштење, намешавање биогорива или биотечности са горивима нафтног порекла, трговину на велико и мало, складиштење и снабдевање за сопствене потребе, транспортних средстава, погонских резервоара моторних возила крајњих корисника деривата нафте и осталих места укључујући и код корисника код којих се налазе деривати нафте, самостално или у сарадњи са другим државним органима и врши контролу присуства и концентрације маркера и усаглашености деривата нафте;
 - 4) узима узорак на основу одабира локација са списка локација са којих се узимају узорци за потребе мониторинга квалитета и обележава узорке деривата нафте у складу са прописом којим је уређена област мониторинга деривата нафте на начин да се обезбеди заштита података о пореклу деривата нафте и биогорива;
 - 5) проверава примену највиших цена основних деривата нафте из члана 44. овог закона.
- Тржишни инспектор врши и друге послове утврђене прописом допетим на основу закона.

Овлашћења тржишног инспектора

Члан 62.

У вршењу инспекцијског надзора тржишни инспектор је овлашћен да:

- 1) наложи да се утврђене незаконитости отклоне у року који одреди;
- 2) донесе решење и изрекне управну меру ако надзирани субјекат не отклони незаконитост у остављеном року, осим када због неопходности предузимања хитних мера решење доноси без одлагања, као и да спроведе додатне мере и осигура извршење решења;
- 3) решењем забрани стављање у промет на тржиште Републике Србије деривата нафте за које је лабораторијском анализом, у складу са прописом којим је уређена област обележавања (маркирања) деривата нафте, утврђено да не садрже прописану концентрацију маркера и/или прописани тип маркера или за које је утврђено одступање параметара квалитета, као и да спроведе додатне мере и осигура да се ограничење или забрана поштује пломбирањем резервоара и точних апарата који су повезани са резервоаром;
- 4) забрани уградњу уређаја, постројења и инсталација ако у одређеном року нису отклоњене утврђене незаконитости;
- 5) забрани трговину моторним и енергетским горивима на енергетском објекту који није уписан у лиценцу за обављање енергетске делатности, а на коме се обавља енергетска делатност;
- 6) забрани употребу енергетског објекта, односно коришћење уређаја, постројења или инсталација ако:
 - (1) до истека рока утврђеног решењем за отклањање незаконитости нису отклоњене утврђене незаконитости;
 - (2) се енергетском субјекту одузме лиценца из члана 3. став 1. тач. 6), 7), 9), 10), 11) и 12) овог закона због неиспуњавања прописаних услова или не поседује лиценцу за обављање енергетске делатности, односно енергетски објекат на којем се обавља енергетска делатност није уписан у лиценцу за обављање енергетске делатности;
- 7) надлежном правосудном органу поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно предузме и друге радње и мере на које је законом или другим прописом овлашћен;
- 8) нареди извршавање прописаних обавеза у одређеном року и да привремено забрани рад ако се налог у остављеном року не изврши.

Енергетски субјект, друго правно лице, предузетник или физичко лице, односно одговорно лице у правном лицу, коме је решењем инспектора наложено отклањање незаконитости дужан је да незаконитости отклони у наложеном року и да у писаној форми обавести инспектора о отклањању незаконитости у року који је одређен решењем.

Одлучивање о жалби

Члан 63.

На решење инспектора опреме под притиском и енергетског инспектора може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана пријема решења.

На решење тржишног инспектора може се изјавити жалба министарству надлежном за послове трговине у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба не одлаже извршење решења којим се изриче мера из члана 62. став 1. тачка 3) овог закона и када је неопходно предузимање хитних мера прописаних одредбама закона којим се уређује инспекцијски надзор, што се посебно образлаже у решењу.

У случају да је првостепена одлука инспектора већ једном била поништена, другостепени орган не може је опет поништити и упутити предмет инспекцији на поновни поступак, него ће сам решити ову управну ствар.

Ограничења за инспекторе у обављању других послова

Члан 64.

Инспектор не може да учествује у изради и вршењу техничке контроле техничке документације за објекте над којима врши инспекцијски надзор, извођењу радова на објектима над којима врши инспекцијски надзор и да врши стручни надзор над извођењем радова на објектима над којима врши инспекцијски надзор.

Инспектор не може да буде члан Комисије за технички преглед објеката над којима врши инспекцијски надзор.

Инспектор не може да обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца из области у којој врши инспекцијски надзор, учествује у раду стручних радних група или тела надзираних субјеката, односно лица која подлежу инспекцијском надзору или ако обавља друге службе, послове и преступке који су у супротности са положајем и улогом инспектора и штете његовој самосталности у вршењу посла.

XII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи енергетског субјекта, односно другог правног лица

Члан 65.

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ енергетски субјект, односно друго правно лице ако:

1) отпочне да обавља енергетску делатност без прибављене лиценце у смислу овог закона (члан 4);

2) не обезбеди тајност комерцијалних, пословних и других података до којих је дошао у обављању послова из своје надлежности у смислу овог закона (члан 8. став 5);

3) не омогући приступ систему у смислу овог закона (члан 14);

4) не усклади начин мерења количина нафте и деривата нафте, не обележи трасу нафтовода и продуктовода, не обезбеди заштиту од корозије, не спроводи заваривање нафтовода и продуктовода и испитивање заварених спојева не опреми нафтоводе и продуктоводе системом за даљински надзор и управљање и системом веза у циљу остваривања безбедног и несметаног преноса информација које се односе на коришћење и одржавање нафтовода и продуктовода, електричну опрему и инсталације у зонама опасности не изведе у противпожарној и противексплозивној заштити, не испитује нафтоводе и продуктоводе током изградње а пре пуштања у рад, не пусти у рад нафтовод и продуктовод, не прегледа и одржава сигурносне уређаје и не контролише и одржава нафтовод и продуктовод (члан 21. став 1);

5) не спроводи заштиту енергетских објеката у смислу овог закона (члан 21. став 2);

6) обавља складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе капацитета преко пет тона на једној локацији

и снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање без прибављене сагласности у смислу овог закона (члан 32);

7) не достави Министарству податке у складу са чланом 45. став 1. овог закона;

8) не достави Министарству податке у складу са чл. 45. и 46. овог закона;

9) стави на тржиште деривате нафте, биогорива или базна уља супротно члану 47. овог закона;

10) не обезбеди оперативне резерве у складу са одредбама чл. 49. и 50. овог закона;

11) не спроводи уградњу, односно стављање у употребу опреме под притиском у складу са законом, техничким и другим прописима (члан 55. став 1. тачка 4);

12) не спроводи прегледе и испитивања опреме под притиском током века употребе у складу са законом, техничким и другим прописима (члан 55. став 1. тачка 6);

13) не изврши решење инспектора и не обавести инспектора о отклањању незаконитости у року који је одређен решењем из члана 56. став 2, члана 59. став 2, и члана 62. став 2. овог закона.

Уз казну за привредни преступ из става 1. тачка 4) овог члана енергетском субјекту, односно другом правном лицу може се изрећи и заштитна мера забране обављања привредне делатности у трајању од шест месеци рачунајући од дана извршености пресуде.

Прекршаји енергетског субјекта – правног лица, односно другог правног лица

Члан 66.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај енергетски субјект – правно лице, односно друго правно лице ако:

1) не закључи уговоре у смислу овог закона (члан 15. став 1);

2) не води евиденцију у смислу овог закона (члан 15. став 3);

3) не води евиденцију о извршеној контроли и одржавању (члан 21. став 1);

4) не обезбеди заштиту нафтовода и продуктовода и његових припадајућих надземних уређаја, постројења и објеката од неовлашћене употребе или оштећења (члан 21. став 2);

5) не одржава постављене ознаке на траси нафтовода и продуктовода и ознаке које су оштећене или које недостају не доведе у што краћем року у првобитно стање, односно не замени их у смислу овог закона (члан 25);

6) не чува трајно целокупну документацију о пројектовању, изградњи, испитивању, пуштању у рад, коришћењу, одржавању и мерама заштите нафтовода и продуктовода у смислу овог закона (члан 26);

7) власник непокретности не омогући приступ енергетским објектима у смислу овог закона (члан 27. став 2);

8) не уклања дрвеће или гране и друго растиње у смислу овог закона (члан 28. став 3);

9) не предузима мере у циљу заштите енергетских објеката у смислу овог закона (члан 28);

10) не прибави писано одобрење енергетског субјекта који обавља делатност транспорта (члан 29. став 2);

11) приликом извођења радова, односно других активности у заштитном појасу нафтовода, односно продуктовода не спроводи техничке услове и мере заштите према упутству енергетског субјекта који обавља делатност транспорта (члан 29. став 4).

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у енергетском субјекту, односно у другом правном лицу.

Прекршаји предузетника

Члан 67.

Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

1) отпочне да обавља енергетску делатност без прибављене лиценце у смислу овог закона (члан 4);

2) не води евиденцију о извршеној контроли и одржавању (члана 21. став 1);

3) не обезбеди заштиту нафтовода и продуктовода и његових припадајућих надземних уређаја, постројења и објеката од неовлашћене употребе или оштећења (члан 21. став 1);

4) не одржава постављене ознаке на траси нафтовода и продуктовода и ознаке које су оштећене или које недостају не доведе у што краћем року у првобитно стање, односно не замени их у смислу овог закона (члан 25);

5) не чува трајно целокупну документацију о пројектовању, изградњи, испитивању, пуштању у рад, коришћењу, одржавању и мерама заштите нафтовода и продуктовода у смислу овог закона (члан 26);

6) власник непокретности не омогући приступ енергетским објектима у смислу овог закона (члан 27. став 2);

7) не предузима мере у циљу заштите енергетских објеката у смислу овог закона (члан 28);

8) не прибави писано одобрење енергетског субјекта који обавља делатност транспорта (члан 29. став 2);

9) приликом извођења радова, односно других активности у заштитном појасу нафтовода, односно продуктовода не спроводи техничке услове и мере заштите према упутству енергетског субјекта који обавља делатност транспорта (члан 29. став 4);

10) обавља складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе укупног капацитета преко пет тона и снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање без прибављене сагласности у смислу овог закона (члан 32);

11) не достави Министарству податке у складу са чланом 45. став 1. овог закона;

12) не достави податке у складу са чл. 45. и 46. овог закона;

13) не спроводи уградњу, односно стављање у употребу опреме под притиском у складу са законом, техничким и другим прописима (члан 55. став 1. тачка 4);

14) не спроводи прегледе и испитивања опреме под притиском током века употребе у складу са законом, техничким и другим прописима (члан 55. став 1. тачка 6);

15) не изврши решење инспектора и не обавести инспектора о отклањању незаконитости у року који је одређен решењем из члана 56. став 2, члана 59. став 2. и члана 62. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се физичко лице за прекршај ако:

1) не прибави писано одобрење енергетског субјекта који обавља делатност транспорта (члан 29. став 2);

2) приликом извођења радова, односно других активности у заштитном појасу нафтовода, односно продуктовода не спроводи техничке услове и мере заштите према упутству енергетског субјекта који обавља делатност транспорта (члан 29. став 4);

3) власник непокретности не омогући приступ енергетским објектима у смислу овог закона (члан 27. став 2. овог закона).

ХИИ. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети поступци

Члан 68.

Поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима по којима су започети.

Рок за доношење прописа за извршавање овог закона

Члан 69.

Прописи за извршавање овог закона биће донети у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана, примењиваће се прописи који су донети на основу Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14, 95/18 – др. закон, 40/21, 35/23 – др. закон, 62/23 и 94/24) и Закона о ценоводном транспорту („Службени гласник РС”, број 104/09), ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Континуитет обављања енергетске делатности

Члан 70.

Енергетски субјекти који на дан ступања на снагу овог закона обављају енергетску делатност из члана 3. став 1. овог закона настављају да раде и дужни су да свој рад и пословање ускладе са одредбама овог закона.

Лиценце за обављање енергетских делатности из става 1. овог члана које су издате до дана ступања на снагу овог закона важиће до истека рока на који су издате.

Лиценца за обављање енергетске делатности складиштење нафте, деривата нафте и биогорива важиће до истека рока на који су издате под називом складиштење нафте, моторних и енергетских горива и ако енергетски субјект у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона достави ту лиценцу Агенцији ради евидентирања промене назива делатности и стављања забележбе на решење којим је лиценца издата.

Лиценца за обављање енергетске делатности трговина нафтом, дериватима нафте, биогоривима, биотечностима, компримованим природним гасом, утеченим природним гасом и водоником које су издате до дана ступања на снагу овог закона важиће до истека рока на који су издате под називом трговина нафтом, моторним и енергетским горивима из члана 3. овог закона и ако енергетски субјект у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона достави ту лиценцу Агенцији ради евидентирања промене назива делатности и стављања забележбе на решење којим је лиценца издата.

У случају обављања делатности из става 2. овог члана моторним горивима која нису обухваћена издатом лиценцом, лиценцирани енергетски субјект је дужан да поднесе Агенцији захтев за измену лиценце, без обзира на промену назива те лиценце.

Усаглашавање Правила о раду

Члан 71.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта усаглашиће Правила о раду са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Упис у катастар система за транспорт

Члан 72.

Власници система за транспорт нафте нафтоводом и власници система за транспорт деривата нафте продуктоводом који су изграђени до дана ступања на снагу овог закона, а који нису уписани у катастар водова, односно инфраструктуре или код другог надлежног органа у складу са посебним законом, дужни су да упис нестих изврше у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција ће издати лиценцу за транспорт нафте нафтоводом без испуњености услова из члана 31. став 6. овог закона, уколико је поднет захтев за упис нафтовода у катастар водова, односно инфраструктуре или код другог надлежног органа.

Прибављање сагласности за складиштење и снабдевање

Члан 73.

Привредни субјекти, предузетници и задруге за складиштење моторних и енергетских горива за сопствене потребе укупног капацитета преко 5 т на једној локацији и за снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање превозних средстава за које се не издаје лиценца, дужни су да прибаве сагласност коју издаје Министарство у року од три године од ступања на снагу овог закона.

Почетак примене појединих одредаба овог закона

Члан 74.

Одредбе чл. 35–42. овог закона које се односе на електронску процедуру примењиваће се од дана израде софтверског решења који подржава овај систем.

Плаћање административне таксе

Члан 75.

До прописивања висине таксе законом којим се уређују републичке административне таксе, подносилац захтева из члана 36. став 1. овог закона који у року од 30 дана од дана објављивања решења из члана 36. став 3. овог члана поднесе нови захтев са позивањем на број решења којим је ранији захтев одбачен и отклони све утврђене недостатке, плаћа половину прописаног износа административне таксе.

Успостављање права својине на систему за транспорт

Члан 76.

Даном ступања на снагу овог закона успоставља се право својине привредног друштва „ТРАНСНАФТА“ АД Панчево (у даљем тексту: Транснафта), на систему за транспорт нафте нафтоводом, као и систему за транспорт деривата нафте продуктоводом који су на дан ступања овог закона у својини Републике Србије, а коју користи то привредно друштво.

Сасгласно ставу 1. овог члана право својине се успоставља на свим деловима система за транспорт нафте нафтоводом, као и система за транспорт деривата нафте продуктоводом које је привредно друштво Транснафта стекло као својину или државину, по сили закона, као правни следбеник или правни наследник другог правног лица, коју је изградило сопственим средствима или средствима свог правног претходника, оснивањем, повећањем основног капитала или другим правним послом подобним за пренос права својине.

Ако привредно друштво Транснафта на дан ступања на снагу овог закона није уписано у катастру инфраструктуре као носилац права својине на било ком делу система из става 1. овог члана, има право да у складу са Законом о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима („Службени гласник РС”, број 91/25) поднесе захтев ради уписа права својине на таквом делу система.

Усклађивање пословања

Члан 77.

Правно лице које обавља енергетску делатност из члана 3. овог закона, а послује у форми јавног предузећа или друштва капитала чији је оснивач Република Србија, дужно је да своју организацију, као и своје опште акте усклади са одредбама закона којим се уређује управљање привредним друштвима која су у ала-сиштву Републике Србије.

Престанак важења појединих одредаба Закона о енергетици

Члан 78.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе члана 2. став 1. тач. 5), 23), 82), 88), 89) и 126) у делу који се односи на нафту и деривате нафте, тач. 149), 154), 155), 158), 159), 160) и 161), члана 16. став 1. тач. 18) и 19), члана 18. у делу који се односи на област нафте и деривата нафте, чл. 28–29, чл. 35а–35ж у делу који се односи на сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе, чл. 324–339, чл. 342–345, чл. 367. ст. 5–7, члана 378. у делу који се односи на објекте за складиштење и производњу нафте, деривата нафте и биогорива и прописа о формирању оперативних резерви, члана 380. став 1. тач. 4) и 5) у делу који се односи на објекте за складиштење нафте, деривата нафте, биогорива, компримованог природног гаса и утеченог природног гаса укупног резервоарског простора већег од 10 м³, члана 385. став 1. у делу који се односи на тржишног инспектора и став 1. тачка 4) и тачка 5) подтачка (3) у делу који се односи на сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе, члана 389. став 1. тач. 8) и 5) у делу који се односи на енергетског субјекта који обавља делатност производње и трговине нафтом, дериватима, биогоривима, намешавања биогорива, биотечностима, компримованим природним гасом, утеченим природним гасом и водоником и трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава, тач. 16), 17, 18) и 20) у делу који се односи на енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом и деривата нафте продуктоводом и тачка 24), члана 390. став 1. тачка 6) у делу који се односи на енергетски објекат из области нафте, деривата нафте, тачка 8) у делу који се односи на енергетски објекат за транспорт нафте нафтоводима, односно транспорт деривата нафте продуктоводима, тачка 9) у делу који се односи на уговор о приступу систему за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт деривата нафте продуктоводима и тачка 11) у делу који се односи на енергетски објекат за транспорт нафте нафтоводима, односно транспорт деривата нафте продуктоводима, члана 391. став 1, тачка 5) у делу који се односи на област нафте и деривата нафте, тачка 10) у делу који се односи на енергетски објекат из области нафте, деривата нафте и биогорива и тачка 12) у делу који се односи на енергетски објекат за

транспорт нафте нафтоводима, односно транспорт деривата нафте продуктоводима, члана 391. став 2. тачка 9) у делу који се односи на енергетски објекат за транспорт нафте нафтоводима односно транспорт деривата нафте продуктоводима и тачка 10) у делу који се односи на енергетски објекат из области нафте, деривата нафте и биогорива Закона о енергетици („Службени гласник РС” бр. 145/14, 95/18 – др. закон, 40/21, 35/23 – др. закон, 62/23 и 94/24).

Ступање на снагу

Члан 79.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

5593

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о гасу

Проглашава се Закон о гасу, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Трећој седници Другог редовног заседања у 2025. години, 3. децембра 2025. године.

ПР број 153

У Београду, 4. децембра 2025. године

Председник Републике,
Александар Вучић, с.р.

ЗАКОН

о гасу

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се услови за поуздано, сигурно и квалитетно снабдевање купаца природним гасом, услови и начин обављања енергетских делатности у сектору природног гаса, делокруг рада Агенције за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) у сектору природног гаса, начин организовања и функционисања тржишта природног гаса, права и обавезе учесника на тржишту, заштита купаца природног гаса, пројектовање, изградња, одржавање и коришћење гасовода и унутрашњих гасних инсталација, опрему под притиском, као и надзор над спровођењем овог закона.

У гасоводни систем се поред природног гаса може преузети и водоник у мери у којој се може технички и безбедно користити и преносити кроз систем.

Одредбе овог закона се, у односу на Аутономну покрајину Косово и Метохија, тумаче и примењују у складу са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и Законом о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *Агенција за сарадњу енергетских регулатора* (у даљем тексту: АЦЕР) је тело за сарадњу енергетских регулатора на нивоу Европске уније;

2) *апарати на гасовита горива* су апарати у којима се сагоревају гасовита горива који се употребљавају за кување, хлађење, климатизацију, грејање простора, припрему топле воде, освету или прање и горioniци са принудним проветравањем и грејна тела која су опремљена таквим горioniцима, прикључени на унутрашње гасне инсталације;